

Lisa 1. Kaasamistabel Eesti seisukohtade koostamise juurde pakettreiside direktiivi (EL) 2015/2302, et tõhustada reisijate kaitset ning lihtsustada ja selgitada direktiivi teatavaid aspekte, muutmise eelnõu kohta

Sisu	Arvestatud/ mittearvestatud
Eesti Turismi- ja Reisifirmade Liit	
<p><u>1) Pakettreisei ja SRT mõistete muutmine</u></p> <p>a) Muudatustega laiendatakse pakettreisei määratlust selliselt, et seotud reisikorraldusteenuste (SRT) osaks oleva „müügikoha ühekordse külastamise käigus“ ostetavad eri liiki reisiteenused muutuvad edaspidi pakettreisei osaks. Nimetatud muudatusega kaotatakse tänaste reisivahendajate (reisibüroode) tootevalikust üks nende olulisim tootegrupp – SRT’d. Kuivõrd reisivahendajad ei ole ise reisiteenuste osutajad ja peavad nad antud muudatuse tõttu lõpetama SRT’de pakkumise.</p> <p>Mõistame, et komisjon soovib suunata reisivahendajaid müüma SRT’de asemel pakettreise, kuid eluliselt ei ole see võimalik, sest pakettreiside müük eeldab väga mahukat ettevalmistustööd. Üksikute reisiteenuste valikus on tuhandeid ja tuhandeid reisiteenuseid üle maailma. Nende kombineerimine pakettreisiks reisija valiku järgi, olukorras kus reisijal on vaja vaid loetud päevade möödudes reisile minna, ei ole lihtsalt eluliselt võimalik või on siis ebamõistlikult töömahukas, rahaliselt kulukas ja vastutuse tõttu reisiettevõtjale vastuvõetamatu.</p> <p>Teenuseosutajad pakuvad turul üksikuid reisiteenuseid - reisivahendajal peab olema tagatud mõistlik võimalus neid ka reisijatele vahendada. Kui turul on müügil õunad ja pirnid, siis on võimalus osta neid kas eraldi või koos aga mitte kohapeal kokku pandud kohustusliku kompotina.</p> <p>Kui Euroopa komisjoni ette pandud muudatused jõustuvad, siis on reisivahendajatel valikuid peamiselt kolm.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Üksikute reisiteenuste müügiga jätkamine selliselt, et reisijal palutakse tulla teist liiki üksikut reisiteenust ostma 3 tunni möödumisel esimese reisiteenuse ostmisest. 2. Pakutavate reisiteenuste valiku oluline vähendamine, selliselt, et eri liiki reisiteenustest oleks võimalik operatiivselt pakettreise moodustada. 3. Reisiettevõtja tegevuse lõpetamine või loobumine tarbijate teenindamisest. <p>Kas kehtestatav 3 tunni reegel muudab reisija jaoks midagi lihtsamaks ja selgemaks on meie hinnangul vägagi kaheldav, sest enamikest reisivahendajatest ei saa reisikorraldajaid mitte kunagi. Tõenäoline lahendus paistab selline, et pärast üht liiki reisiteenuse ostmist keelatakse reisijal teist liiki teenuse ostmine kolmeks tunniks ja palutakse jätkata teist liiki reisiteenuste ostmisega 3 tunni möödudes või siis soovitakse tal osta teine reisiteenus teiselt teenuseosutajalt/lepingupartnerilt.</p>	<p>Arvestatud ja täpsemalt selgitatud seisukohapunktis 2. Arvestades, et pakettreisei ja SRT mõisted on täna võrdlemisi keeruliselt sõnastatud, mõisted ei ole praktikas piisavalt hästi rakendunud ja vajalikku selgust osapooltele loonud, on vajadus nende mõistete selgemaks muutmise järele olemas. Samas jagame ka arvamust, et mõistete muutmisel tuleb otsida mõistlikku tasakaalu reisijate huvide ja ettevõtjate kohustuste vahel, et vältida ettevõtjate kohustuste põhjendamatu suurenemist. Seetõttu tuleb edasiste läbirääkimiste käigus veel õiget tasakaalukohta otsida, kuna pakettreisei moodustumist 3 tunni jooksul ostetud erinevatest reisiteenustest ei ole ettepanekus piisavalt põhjendatud ning ei ole ka selge, kuidas see rakenduks praktikas.</p>

Euroopa Komisjoni pakutud lahendus tekitab õiguslikke küsimusi ja vastuolusid. Kui pakettreisid mõistega hõlmatakse kahe eri liiki reisiteenuse järjestikune müük (3 tunni jooksul), ei ole reisiettevõtjal võimalik esitada reisijale nõutud lepingueelset teavet esimese reisiteenuse müümisel. Nimelt, ei ole esimese reisiteenuse müümisel reisivahendajal teada, kas reisija soovib osta ka teist reisiteenust ja kui isegi soovib, siis kas pärast esimese reisiteenuse müüki leiab ta endale sobiva teist liiki reisiteenuse ning kas sellest tekib pakettreis. Seega, esimest reisiteenust müües ei tea reisiettevõtja, mis teenust ta parasjagu reisijale müüb, kas on see pakettreis või üksik reisiteenus.

Selguse mõttes, kui tarbijale on müüdnud õunad ja tarbija avaldab soovi osta seejärel ka pirne, siis peab ettevõtja õunad tarbijalt tagasi nõudma, tagastama selle eest makstud tasu, keetma õunad ja pirnid kokku moosiks, varustama toote moosile ettenähtud kohustusliku teabega ja määrama sellele kogumile uue hinna. Kas tarbija moosi ka osta soovib selgub muidugi siis kui toode on valmis. Võib juhtuda, et õunad ja pirnid tuleb üksteisest eraldada.

Lepingueelsed ja lepinguga kaasnevad kohustuslikud teavitamiskohustused on olenevalt teenuse liigist erinevad. Teenuse hind on samuti erinev, pakettreis on üldjuhul kallim kui üksik reisiteenus. Pakettreisid müües on üksikute reisiteenuste hinnad konfidentsiaalsed, sest pakettreisid müüakse ühtse hinna eest.

Situatsiooni hüpoteetiliselt edasi vaadeldes, tekib ka küsimus, kuidas tuleb olukord lahendada lepinguõiguse seisukohast - pakettreisilepingu sõlmimine pärast teist liiki reisiteenuse müüki 3 tunni jooksul on võimalik ainult sellisel juhul, kui esimese reisiteenuse lepingut hiljem muudetakse või see leping lõpetatakse. Vastasel korral jäävad kehtima kaks erinevat lepingut ühele ja samale teenusele. Euroopa Komisjoni ettepanekus ei ole nimetatud õiguslikke vastuolusid ega praktilisi müügireegleid selgitatud. Internetis (online müük) võivad reisiteenuste järjestikused broneeringud kaasa tuua pakettreiside moodustumise ilma reisikorraldajat teavitamata (majutusteenus või muu reisiteenus vormistatakse teisele nimele, kasutatakse erinevaid maksemeetodeid jne). Samuti ei pruugi reisijate endi valikul moodustatud pakettreisid olla teostatavad, näiteks: lendudevahelised ühendusajad on liiga lühikesed vms põhjused. Reisikorraldaja ei saa võtta vastutust pakettreisid eest, mida ta poleks kunagi nõustunud müügiks pakkuma.

ETFL'i hinnangul peab nii reisijal kui ka reisiettevõtjal olema õigus lepinguvabadusele. Kui reisija soov on osta üksikuid eri liiki reisiteenuseid ja reisija teeb ise oma valiku pakkumises olevate tuhandete reisiteenuste hulgast (sõlmides lepingu teenuseosutajaga), siis vastavad reisiteenused peavad ka liigituma üksikteenuste müügiks/vahendamiseks. Regulatsioon, millega

<p>kehtestatakse reisijale piirang teise reisiteenuse ostmiseks ei ole tarbijasõbralik.</p> <p>ETFL'i ettepanek on kaotada pakettreisei mõistesse toodud 3 tunni piirang teist liiki reisiteenuste ostmiseks.</p> <p>b) SRT mõiste muutmine toob Eestis ilmselgelt kaasa siseturismi pakkumiste arvu vähenemise. Kui ettevõtjatele muutub oluliselt kallimaks ja keerulisemaks oma põhitoodetele lisandväärtuse pakkumine, siis väljendub see ettevõtja huvi kadumises, siseturismi vähenemises ja lõppkokkuvõttes ettevõtluse suretamises, millest tarbija ei võida. Oleme veendunud, et kõne all olev muudatus ei ole ühestki suunast vajalik ja siin peab olema võimalus siseriiklikeks eranditeks. Tarbija ei vaja selles aspektis täiendavad kaitset. ETFLil ei ole infot juhtumite kohta viimase kümne aasta jooksul, kus siseturismi pakkuja (näiteks majutusasutus) on jätnud ettemaksud reisijatele tagastamata. Teisalt, kas niigi järelevalvega koormatud TTJAle on vaja anda juurde sadu kontrollitavaid majutusettevõtjaid, kes suudavad ärajäänud reisiteenuste eest ettemaksud õigeaegselt tagastada.</p> <p>ETFL on veendunud, et muudatus ei tee tarbijatele ja ettevõtjatele elu paremaks, pigem vastupidi. Mittevajaliku muudatuse tõttu kaob suur osa teenused, pakutavad teenused muutuvad kallimaks, kõigil turuosalistel kasvab töömaht, kulubaas, kaovad töökohad, jne.</p>	
<p>2. Pakettreiseide ettemaksude võtmise piirang (art 5a)</p> <p>Muudatuses märgitakse, et ettemaks ei või olla suurem kui 25% paketi hinnast, välja arvatud juhul, kui reisikorraldajatel tekivad kulud, mis õigustavad suuremat ettemakset, näiteks seetõttu, et nad peavad tasuma lennufirmale ettemaksuna kogu piletihinna. Samuti täpsustatakse, et reisikorraldajad ei või nõuda kogusummat varem kui 28 päeva enne paketi algust.</p> <p>Reisikorraldajate poolt võetud ettemaksud ei ole ise selleks tegelikult põhjuseks, miks üksikutes olukordades on need jäänud reisijatele osaliselt tagastamata. Reisikorraldajad kasutavad ettemaksude võtmist valdavalt selleks, et tasuda teenuseosutajatele broneeritud reisiteenuste eest. See on vajalik, et reisija soovitud broneeringud ja teenused oleks talle tagatud ja kinnitatud. Nimetatu on otseselt reisija huvides. Teenuseosutajad, näiteks lennufirmad nõuavad ettemaksu kogu teenuse hinna ulatuses st. lennupiletit ei saa broneerida selliselt, et 6 kuud ette tasub reisija lennupileti hinnast üksnes 25% ja siis ülejäänud osa 28 päeva enne reisi algust. Lennupileti eest peab tasuma selle broneerimisel/lepingu sõlmimisel 100% olenemata sellest, kas see on ostetud 10 kuud või 20 päeva ette.</p> <p>Tõenäoliselt tekitab selline Euroopa Komisjoni ettepanek reisijatele kohustuse tasuda pakettreisei eest vaid kahes osas 25% ja 75%. Kaob reisijate võimalus maksta reisiteenuste eest näiteks viiel või enamal korral maksegraafiku alusel. Muudatusega saavutatakse negatiivne tulemus, mis mõjutab kõige rohkem neid reisijaid, kes planeerivad oma reisisu</p>	<p>Arvestatud osaliselt ja selgitatud täpsemalt seisukohapunktis nr 6.</p> <p>Eesti ei näe vajadust piirata reisijatelt ettemaksude nõudmist, arvestades tänaseis reisisektori turupraktikaid ning kehtiva regulatsiooniga juba tagatud ja uusi kavandata vaid kaitsemehhanisme. Reisijate kaitse tõhusust suurendavad juba teised ettepanekus toodud lisameetmed nagu vautšerid, ettevõtjatevaheliste suhete täpsem reguleerimine, aga ka täiendavad nõuded maksejõuetusvastase kaitse tõhustamiseks. Seetõttu enne täiendavate piirangute seadmist tuleks hinnata, kas teised reisijate kaitsemeetmed kogumis ei ole juba piisavalt tõhusad. Igal juhul peavad mistahes piirangud olema vajalikud, eesmärgipärased, proportsionaalsed ja ka eluliselt rakendatavad.</p> <p>Lisaks selgitame, et ka tsiviilõiguse üldiste põhimõtete kohaselt, st ka teiste lepingute puhul, kaasneb reeglina vastutus kolmanda isiku eest juhul, kui lepingupool kasutab</p>

<p>maksmist rahaliselt pikema perioodi ette ehk majanduslikult haavatavamaid reisijaid/tarbijaid. Piirang tõstab pakettreisi hindu, nõrgestab reisikorraldajate likviidsust ega too üldiselt kaasa maksejõuetuse kaitse kulude vähenemist.</p> <p>Euroopa Komisjon paneb ette, et ettemaksu piirang on paindlik ehk kui reisikorraldajal on vaja lennupileti eest tasuda suurem ettemaks, saab ta nõuda reisijalt suurema ettemaksu, kui see on põhjendatud. Tekib küsimus, kuidas mõistab Euroopa Komisjon reisiteenuste hinnastamist. Teatavasti on pakettreis teenuste kogum, mida müüakse ühtse lõpphinnaga, st müüja ei pea näitama ära eraldi üksikute teenuste hindasid, mis on reeglina konfidentsiaalsed. Kui reisikorraldajal on vaja tasuda lennupileti eest vedajale ettemaksu rohkem kui 25% pakettreisi hinnast, siis peab ta avaldama reisijale lennupileti hinna, mis on konfidentsiaalne. Sama kehtib teiste reisiteenuste puhul, mis eeldavad suuremat ettemaksu üle 25% pakettreisi hinnast. Eeltoodud aspektist lähtuvalt on kavandatud paindlik ettemaksupiirang reisikorraldajale algusest peale kasutu, sest reisikorraldaja ei saa avaldada üksiku teenuse hinda.</p> <p>Pakettreisijate ettemaksed on juba maksejõuetuse eest 100% kaitstud (praeguse PTD artiklid 17 ja 18), samas kui reisiteenuse osutajad võttes vastu ettemaksu täies ulatuses (nt lennupilet), ei pea üldse mitte mingisuguses osas ettemakseid tagama. Ka siin tuleks pigem mõelda reisijate kaitsmisele kogu reisiteenuste väärtusahela ulatuses alates teenuseosutajatest.</p> <p>Arvestades, et reisikorraldajad peavad andma erinevaid tagatisi – eelkõige 100% ettemaksude tagatis TTJA'le, kaitse IATA'le maksejõuetuse eest eraldiseisvate lendude müümisel, krediitkaardifirmadele tagatised klientide tagasimaksetaotluste katteks, siis veel üks täiendav ettemaksude piirang on selgelt liig mis liig, ebaproportsionaalne ja mittevajalik.</p> <p>ETFL'i seisukoht on, et ettemaksude piirang saab kehtida vaid juhul, kui see on kehtestatud kogu reisisektori väärtusahela ulatuses nii, et ka reisikorraldaja ei pea tasuma lennuvedajale või hotellile rohkem ettemaksu kui 25%.</p> <p>Oleme seisukohal, et Euroopa Komisjon peab võtma selles küsimuses lisaaega ja kehtestama ettemaksude piirangu kogu reisiteenuste väärtusahela ulatuses või oma ettepaneku üldse tagasi võtma. Kuidagi ei ole proportsionaalne kehtestada piirang vaid ühele kitsale osale sektori ettevõtjatest.</p>	<p>kolmandat isikut lepingu täitmisel (TsÜS § 132).</p> <p>Samuti selgitame, et meie hinnangul ei piiraks ettepanek tarbija õigust tasuda reisi eest rohkem kui kahes osas ning oluline on aspekt, et reisikorraldaja ei tohiks nõuda suuremas osas ettemaksu. Antud küsimust on võimalik menetluse käigus veel täpsustada.</p>
<p>3. Taganemisõiguse täpsustamine (art 12)</p> <p>Art 12(2) kohaselt on reisijal täna õigus lõpetada pakettreisileping enne pakettreisi algust ilma lõpetamistasu maksmata, kui sihtkohas või selle vahetus läheduses esinevad vältimatud ja erakorralised asjaolud, mis mõjutavad olulisel määral pakettreisi teenuste osutamist või reisijate vedu sihtkohta. Seda reisija õigust soovitakse täiendada nii, et lisaks tänasele saab reisija õiguse ilma lõpetamistasuta lepingust taganeda ka juhul, kui vältimatud erakorralised</p>	<p>Osaliselt arvestatud ja selgitatud seisukoha punktides 2 ja 7.</p> <p>Nõustume, et COVID-19 pandeemia valguses tehtud muudatusettepanekud ei pruugi olla asjakohased kõikide erakorraliste ja vältimatute asjaolude korral. Seega peame vajalikuks menetluse käigus täpsustada, mida täpsemalt on</p>

<p>asjaolud leiavad aset ka reisija elukohas või reisi lähtekohas ja need mõjutavad oluliselt reisi toimumist.</p> <p>Kui Euroopa Komisjon soovib anda reisijatele eelnimetatud õiguse, tuleb artikli 22 lõikes 2 sätestatud korraldaja õigus hüvitamisele / tarnijate hüvitamiskohustus viia kooskõlla artikli 12 lõikega 2, mis tähendab, et kõik pakettreisid kuuluvad reisiteenused tuleb reisiteenuse osutaja poolt hüvitada reisikorraldajale. Vastasel juhul on suur võimalus, et reisiteenuse osutaja jätab reisijate ettemaksu endale ja reisikorraldaja peab tagastama ettemaksud oma vahenditest. See nõrgestab veelgi reisikorraldaja likviidsust ja annab reisiteenuse osutajatele ebaõiglase eelse reisija ettemaksude säilitamisel.</p> <p>ETFL lükkab otsustavalt tagasi Euroopa Komisjoni ettepaneku, mille kohaselt antakse reisijale õigus ilma lõpetamistasuta lepingust taganeda ka juhul, kui vältimatud erakorralised asjaolud leiavad aset reisija elukohas ja need mõjutavad oluliselt reisi toimumist. Palume mõista, et reisikorraldajad ei ole kindlustusandjad. Kas muudatusega soovitakse, et reisikorraldajad siseneksid reisikindlustuse turule? Euroopa Komisjoni ettepanekuga läheb riskide tasakaal liiga kaugemale. Reisikorraldaja vastutab ikkagi selle eest, mis on pakettreisid lepingus lubatud ja kokku lepitud. Tasuta tühistamise õiguse puhul saab täiendavalt arvesse võtta vaid reisi väljumiskohas valitsevat olukorda juhul, kui see mõjutab oluliselt reisi toimumist.</p>	<p>soovitud hõlmata viitega “reisija elukohale”. Leiame, et proportsionaalne lahendus on see, kui reisikorraldaja vastutab olukordade eest, mis puudutavad reisiteenuste lepingujärgset osutamist. Seega peame oluliseks menetluse käigus tagada, et reisija ja reisikorraldaja vastutuse jaotus oleks õiglane ning taganemise regulatsioon asjakohane ja tulevikukindel erinevatele olukordadele reageerimiseks.</p> <p>Seoses reisikorraldaja õigusega nõuda teenuse osutajalt reisijale hüvitatud summade hüvitamist märgime, et lepinguvabaduse põhimõte on ettevõtjatevahelistes suhetes kesksel kohal ning reeglina ei esine sellistes suhetes samaväärset kaitsevajadust nagu tarbijalepingute puhul. Seejuures peab arvestama ka sellega, et teenuseosutajaga sõlmitud lepingutes ei ole reisikorraldaja alati kehvemal läbirääkimiste positsioonil, mis õigustaks täiendavat lepinguvabaduse piiramist. Siiski tuleneb ka ettevõtjatevahelistele tehingutele võlaõigusseadusest piiranguid, seda nii vastutust liigselt piiravate kokkulepete puhul kui tüüptingimuste regulatsiooni näol. Üldiselt tuleb arvesse võtta ka ettevõtjate võrdse kohtlemise vajadust, kuna sarnased võimalikud probleemid esinevad ka muude lepinguliste suhete korral.</p>
<p>4. <u>Maksejõuetusvastase kaitse reeglite täpsustamine (art 17-19)</u></p> <p>Muudatuste eesmärk on tõhustada veelgi olemasolevaid tagatissüsteeme, kusjuures täpsustatakse, et tagatis peab olema piisav „igal ajahetkel“, ja arvestamise aluseks võetakse selline periood, mil reisikorraldaja pakettreiside müügi maht on olnud suurim. Välja toodud muudatusega minnakse märksa kaugemale ettemaksude 100%’lisest tagamisest ja kehtestatakse ilmselge ületagamise nõue. Reisikorraldajate tegevus on hooajaline, suur osa reisikorraldajaid tegutsevad kas suve või talvereiside pakkujana. Maksimaalse tagatiskohustuse omamine perioodil, mil ettevõtjal kas puuduvad reisijate ettemaksed üldse või on need tehtud vaid</p>	<p>Arvestatud ja kirjeldatud seisukohapunktis 9. Toetame tagatise piisavuse nõuet ja oleme ka nõus täpsustamisega, mida loetakse piisavaks tagatiseks. Seejuures ei saa toetada nõuet seada suurem tagatis kui on tegelik vajadus. Viimast algatusettepanek meie hinnangul ei eeldagi, kuna peamine rõhuasetus on “piisava” tagatise olemasolul ja täpsustusel, et sealhulgas tagatis peab olema piisav ka pakettreiside müügi kõrgeperioodil. Eelnõust ei tulene kohustust omada madalhooajal</p>

<p>väheses ulatuses, on tarbijatele kasutu, aga ettevõtjale ebaproportsionaalselt koormav ja ebamõistlikult kallis. PTD üks peamisi eesmärke on tagada reisijate ettemaksed täielikult, seega on ka täielikult piisav, kui tagatis katab reisijate ettemaksed 100%’liselt igal ajahetkel. Üle ei ole vaja tagada.</p> <p>ETFL’i seisukoht on mitte toetada Euroopa Komisjoni muudatust, millega kehtestatakse tagatise kohustus suuremas ulatuses kui reisija ettemaksed</p>	<p>kõrghooaja tagatist, mis säilitab Eestis ettevõtjale selles osas sisuliselt sama olukorra kui tänaste reeglite kohaselt ja seega ka edaspidi võimaluse seada omale tagatise enda müügimahtudest lähtuvalt.</p>
<p><u>5. Reisikorraldaja nõudeõigus teenusepakkujalt raha tagasi saada 7 päeva jooksul, (art 22)</u></p> <p>Kehtiva PTD kohaselt peab reisikorraldaja tagastama reisijale lepingu lõpetamise/taganemise korral kõik saadud maksed 14 päeva jooksul. Reisikorraldajal tekib selle muudatusega lepingu lõpetamise korral tagasinõudeõigus tegelike teenusepakkujate vastu raha tagastamiseks 7 päeva jooksul.</p> <p>Leiame, et siinkohal tuleb asendada „tagasinõudeõigus“ ehk reisikorraldaja õigus nõuda hüvitist teenusepakkuja „kohustusega ettemaks 7 päeva jooksul tagastada“.</p>	<p>Selgitatud. Eelnõu ei kasuta sõna „tagasinõudeõigus“, vaid räägib kohustusest teha korraldajale tagasi kõik korraldaja poolt teenuse eest tehtud maksed seitsme päeva jooksul. Viide kohustusele tähendabki seda, et võlausaldajal tekib nõudeõigus kohustatud isiku vastu.</p>
<p>Eesti Kaubandus-Tööstuskoda</p>	
<p><u>1. Pakettreisei ja seotud reisikorraldusteenuse mõisted</u></p> <p>Pakettreisei direktiivi artikkel 1 punkti 3 kohaselt täpsustatakse seotud reisikorraldusteenuse (SRT) mõistet. Seni SRT osaks oleva „müügikoha ühekordse külastamise käigus“ ostetavad erinevad reisiteenused (kehtiv PTD art 3(5)a) muutuvad edaspidi pakettreisei osaks ning neid ei käsitleta enam SRT-na. Seega muudatustega laieneb pakettreisei määratlus ja väheneb SRT-de hulk. SRT-na on edaspidi käsitatav vaid tegeliku reisiteenuse osutaja (nt vedaja, majutusettevõtja) enda poolt osutatav reisiteenus, kui ta sellele täiendavalt müüb reisijale 24h jooksul juurde teise reisiteenuse. Seega tavapärane näiteks reisibüroo tegevus, mille tulemusel täna võimaldatakse reisijal müügikoha ühe külastuse käigus valida ja maksta eraldi erinevate reisiteenuste eest, ei ole edaspidi enam SRT, vaid muutub sisuliselt pakettreiseiks, kui need teenused broneeritakse 3 tunni (lähiklõkkimise puhul 24 tunni) jooksul. Plaanitavate muudatuste tulemusel kaotaksid reisivahendajad oma tootevalikust ühe nende jaoks olulise tootegrupi ehk SRT. Kuivõrd reisivahendajad ei ole ise reisiteenuste osutajad, siis peavad nad muudatuse tõttu lõpetama SRT-de pakkumise. Kaubanduskoda mõistab, et muudatuste eesmärk on suunata reisivahendajaid müüma SRT-de asemel pakettreise, kuid eluliselt ei ole see võimalik, kuna pakettreiseide müük eeldab väga mahukat ettevalmistustööd. Üksikute reisiteenuste valikus on tuhandeid ja tuhandeid reisiteenuseid üle maailma. Nende kombineerimine pakettreiseiks reisija valiku järgi, olukorras, kus reisijal on vaja vaid loetud päevade möödudes reisile</p>	<p>Arvestatud ja täpsemalt selgitatud seisukohapunktis 2. Arvestades, et pakettreisei ja SRT mõisted on täna võrdlemisi keeruliselt sõnastatud, mõisted ei ole praktikas piisavalt hästi rakendunud ja vajalikku selgust osapooltele loonud, on vajadus nende mõistete selgemaks muutmise järele olemas. Samas jagame ka arvamust, et mõistete muutmisel tuleb otsida mõistlikku tasakaalu reisijate huvide ja ettevõtjate kohustuste vahel, et vältida ettevõtjate kohustuste põhjendamatut suurenemist. Seetõttu tuleb edasiste läbirääkimiste käigus veel õiget tasakaalu kohta otsida, kuna pakettreisei moodustumist 3 tunni jooksul ostetud erinevatest reisiteenustest ei ole ettepanekus piisavalt põhjendatud ning ei ole ka selge, kuidas see rakenduks praktikas.</p>

<p>minna, ei ole lihtsalt eluliselt võimalik või on siis ebamõistlikult töömahukas, rahaliselt kulukas ja vastutuse tõttu reisiettevõtjale ebaproportsionaalne. Kaubanduskoja hinnangul ei ole SRT mõiste muutmine vajalik, kuna ebavajaliku muudatuse tulemusel võib kaduda Eestis suur osa teenuseid, pakutavad teenused muutuvad kallimaks, kõigil turuosalistel kasvab töömaht ning kulubaas. Lisaks kui pakettreisi mõistega hõlmatakse kahe eri liiki reisiteenuse järjestikune müük (3 tunni jooksul), ei ole reisiettevõtjal võimalik esitada reisijale nõutud lepingueelset teavet esimese reisiteenuse müümisel. Nimelt ei ole esimese reisiteenuse müümisel reisivahendajal teada, kas reisija soovib osta ka teist reisiteenust ja kui isegi soovib, siis kas pärast esimese reisiteenuse müüki leiab ta endale sobiva teist liiki reisiteenuse ning kas sellest tekib pakettreis. Seega esimest reisiteenust müües ei tea reisiettevõtja, mis teenust ta parasjagu müüb, kas on see pakettreis või üksik reisiteenus. Lepingueelsed ja lepinguga kaasnevad kohustuslikud teavitamiskohustused on olenevalt teenuse liigist erinevad. Sellest tuleneval teeb Kaubanduskoda ettepaneku kaotada pakettreisi mõistes toodud 3 tunni piirang teist liiki reisiteenuste ostmiseks.</p>	
<p>2. <u>Ettemaksed.</u> Direktiivi ettepaneku artikkel 1 punkt 5 kohaselt kehtestatakse reisijalt reisipakettide eest ettemaksude võtmise piirang, mis ei või olla suurem kui 25% paketi hinnast, välja arvatud juhul, kui reisikorraldajatel tekivad kulud, mis õigustavad suuremat ettemakset, näiteks seetõttu, et nad peavad tasuma lennufirmale ettemaksuna kogu piletihinna. Samuti täpsustatakse, et reisikorraldajad ei või nõuda kogusummat varem kui 28 päeva enne paketi algust. Kaubanduskoda tunneb muret, et tõenäoliselt tekitab selline muudatus reisijatele kohustuse tasuda pakettreisi eest vaid kahes osas 25% ja 75%. Ehk kaob reisijate võimalus maksta reisiteenuste eest näiteks viiel või enamal korral maksegraafiku alusel. Muudatusega saavutatakse negatiivne tulemus, mis mõjutab kõige rohkem neid reisijaid, kes planeerivad oma reisisu maksmist rahaliselt pikema perioodi ette ehk majanduslikult haavatavamaid reisijaid/tarbijaid. Piirang tõstab pakettreisi hindu, nõrgestab reisikorraldajate likviidsust ega too üldiselt kaasa maksejõuetuse kaitse kulude vähenemist. Sellest tuleneval leiab Kaubanduskoda, et direktiivist tuleb välja jätta punkt, millega kehtestatakse reisijalt reisipakettide eest ettemaksude võtmise piirang, mis ei või olla suurem kui 25% paketi hinnast.</p>	<p>Arvestatud osaliselt ja selgitatud täpsemalt seisukohapunktis nr 6. Eesti ei näe vajadust piirata reisijatel ettemaksude nõudmist, arvestades tänaseis reisisektori turupraktikaid ning kehtiva regulatsiooniga juba tagatud ja uusi kavandatavaid kaitsemehhanisme. Reisijate kaitse tõhusust suurendavad juba teised ettepanekus toodud lisameetmed nagu vautšerid, ettevõtjatevaheliste suhete täpsem reguleerimine, aga ka täiendavad nõuded maksejõuetusvastase kaitse tõhustamiseks. Seetõttu enne täiendavate piirangute seadmist tuleks hinnata, kas teised reisijate kaitsemeetmed kogumis ei ole juba piisavalt tõhusad. Igal juhul peavad mistahes piirangud olema vajalikud, eesmärgipärased, proportsionaalsed ja ka eluliselt rakendatavad. Lisaks selgitame, et ka tsiviilõiguse üldiste põhimõtete kohaselt, st ka teiste lepingute puhul, kaasneb reeglina vastutus kolmanda isiku eest juhul, kui lepingupool kasutab kolmandat isikut lepingu täitmisel (TsÜS § 132). Samuti selgitame, et meie hinnangul ei piiraks ettepanek tarbija õigust</p>

	<p>tasuda reisi eest rohkem kui kahes osas ning oluline on aspekt, et reisikorraldaja ei tohiks nõuda suuremas osas ettemaksu. Antud küsimust on võimalik menetluse käigus veel täpsustada.</p>
<p>3. Taganemisõigus Kehtiva direktiivi artikkel 12 kohaselt on reisijal täna õigus lõpetada pakettreisileping enne pakettreisi algust ilma lõpetamistasu maksmata, kui sihtkohas või selle vahetus läheduses esinevad vältimatud ja erakorralised asjaolud, mis mõjutavad olulisel määral pakettreisi teenuste osutamist või reisijate vedu sihtkohta. Seda reisija õigust soovitakse täiendada nii, et lisaks tänasele saab reisija õiguse ilma lõpetamistasuta lepingust taganeda ka juhul, kui vältimatud erakorralised asjaolud leiavad aset ka reisija elukohas või reisi lähtekohas ja need mõjutavad oluliselt reisi toimumist. Kaubanduskoda ei toeta direktiivi ettepaneku artikkel 1 punkti 7 alapunktis a kavandatavat muudatust, mille kohaselt antakse reisijale õigus ilma lõpetamistasuta lepingust taganeda ka juhul, kui vältimatud erakorralised asjaolud leiavad aset reisija elukohas ja need mõjutavad oluliselt reisi toimumist. Reisikorraldaja ei saa vastutada reisija elukohas toimuvate asjaolude eest, kuna reisikorraldaja vastutab nende asjade eest, mis on pakettreisi lepingus lubatud ja kokku lepitud. Tasuta tühistamise õiguse puhul saab täiendavalt arvesse võtta vaid reisi väljumiskohas valitsevat olukorda, kui see mõjutab oluliselt reisi toimumist.</p>	<p>Osaliselt arvestatud ja selgitatud seisukoha punktides 3 ja 8. Nõustume, et COVID-19 pandeemia valguses tehtud muudatusettepanekud ei pruugi olla asjakohased kõikide erakorraliste ja vältimatute asjaolude korral. Seega peame vajalikuks menetluse käigus täpsustada, mida täpsemalt on soovitud hõlmata viitega “reisija elukohale”. Leiame, et proportsionaalne lahendus on see, kui reisikorraldaja vastutab olukordade eest, mis puudutavad reisiteenuste lepingujärgset osutamist. Seega peame oluliseks menetluse käigus tagada, et reisija ja reisikorraldaja vastutuse jaotus oleks õiglane ning taganemise regulatsioon asjakohane ja tulevikukindel erinevatele olukordadele reageerimiseks.</p> <p>Seoses reisikorraldaja õigusega nõuda teenuse osutajalt reisijale hüvitatud summade hüvitamist märgime, et lepinguvabaduse põhimõte on ettevõtjatevahelistes suhetes kesksel kohal ning reeglina ei esine sellistes suhetes samaväärset kaitsevajadust nagu tarbijalepingute puhul. Seejuures peab arvestama ka sellega, et teenuseosutajaga sõlmitud lepingutes ei ole reisikorraldaja alati kehvemal läbirääkimiste positsioonil, mis õigustaks täiendavat lepinguvabaduse piiramist. Siiski tuleneb ka ettevõtjatevahelistele tehingutele võlaõigusseadusest piiranguid, seda nii vastutust liigselt piiravate kokkulepete puhul kui tüüptingimuste regulatsiooni näol. Üldiselt tuleb arvesse võtta ka ettevõtjate võrdse kohtlemise vajadust, kuna sarnased võimalikud probleemid esinevad ka muude lepinguliste suhete korral.</p>

<p>4. Maksejõuetusvastase kaitse reeglite täpsustamine</p> <p>Direktiivi muudatuste kohaselt soovitakse muuta direktiivi artiklit 17, mis sätestab maksejõuetusevastase kaitse tõhususe ja ulatuse. Plaanitavate muudatuste kohaselt peab edaspidi tagatis olema piisav „igal ajahetkel“, ja arvestamise aluseks võetakse selline periood, mil reisikorraldaja pakettreiside müügimaht on olnud suurim.</p> <p>Seega välja toodud muudatusega minnakse märksa kaugemale ettemaksude 100%-lisest tagamisest. Kehtiva pakettreisi direktiivi peamine eesmärk on tagada reisijate ettemaksed täielikult ehk tagatis katab reisijate ettemaksed 100%’liselt igal ajahetkel.</p> <p>Reisikorraldajate tegevus on hooajaline, suur osa reisikorraldajaid tegutsevad kas suve või talvereiside pakkujana. Maksimaalse tagatiskohustuse omamine perioodil, mil ettevõtjal kas puuduvad reisijate ettemaksed üldse või on need tehtud vaid väheses ulatuses, on tarbijatele kasutu, aga ettevõtjale ebaproportsionaalselt koormav ja ebamõistlikult kallis. Seega ei toeta Kaubanduskoda ettepanekut, millega kehtestatakse tagatise kohustus suuremas ulatuses kui reisija ettemaksed.</p>	<p>Arvestatud ja kirjeldatud seisukohapunktis 9. Toetame tagatise piisavuse nõuet ja oleme ka nõus täpsustamisega, mida loetakse piisavaks tagatiseks. Seejuures ei saa toetada nõuet seada suurem tagatis kui on tegelik vajadus. Viimast algatusettepanek meie hinnangul ei eeldagi, kuna peamine rõhuasetus on “piisava” tagatise olemasolul ja täpsustusel, et sealhulgas tagatis peab olema piisav ka pakettreiside müügi kõrgperioodil. Eelnõust ei tulene kohustust omada madalhooajal kõrghooaja tagatist, mis säilitab Eestis ettevõtjale selles osas sisuliselt sama olukorra kui tänaste reeglite kohaselt ja seega ka edaspidi võimaluse seada oma tagatise enda müügimahtudest lähtuvalt.</p>
<p>EVEA</p> <p>1. Taganemisõigus</p> <p>Kehtiva direktiivi artikli 12(2) kohaselt on reisijal õigus lõpetada pakettreisileping enne pakettreisi algust ilma lepingu lõpetamistasu maksmata, kui sihtkohas või selle vahetus läheduses esinevad vältimatud ja erakorralised asjaolud, mis mõjutavad olulisel määral pakettreisi teenuste osutamist või reisijate vedu sihtkohta. Seda reisija õigust soovitakse eelnõus täiendada nii, et reisija saab õiguse ilma lõpetamistasuta lepingust taganeda ka juhul, kui vältimatud erakorralised asjaolud leiavad aset reisija elukohas või reisi lähtekohas ja need mõjutavad oluliselt reisi toimumist.</p> <p>EVEA hinnangul võiks eelpoolnimetatud risk jääda ka edaspidi reisija kanda. Reisikorraldaja vastutus peaks olema piiratud reiside sihtkohtade valikuga. Tekib ka küsimus, et milliste andmete alusel ja millise täpsusastmega määratakse reisija elukoht. Samuti ei aita õigusselgusele kaasa muudatus, mille kohaselt õigus pakettreisileping lõpetada ilma lõpetamistasu maksmata kehtib ka juhul, kui vältimatute ja erakorraliste asjaolude esinemist võib mõistlikult eeldada.</p>	<p>Osaliselt arvestatud. Täpsemad selgitused toodud seisukoha punktis 3. Nõustume, et COVID-19 pandeemia valguses tehtud muudatusettepanekud ei pruugi olla asjakohased kõikide erakorraliste ja vältimatute asjaolude korral. Seega peame vajalikuks menetluse käigus täpsustada, mida täpsemalt on soovitud hõlmata viitega “reisija elukohale”. Leiname, et proportsionaalne lahendus on see, kui reisikorraldaja vastutab olukordade eest, mis puudutavad reisiteenuste lepingujärgset osutamist. Siiski leiame, et reisi lähtekohas esinevad erakorralised asjaolud võivad mõjutada ka pakekettreisi osutamist ning seega oleks need ka kehtiva direktiivi kohaselt tõenäoliselt need hõlmatud. See tähendab, et ka kehtiva direktiivi regulatsioon ei piirdu vaid sihtkohtadega.</p> <p>Seega peame oluliseks menetluse käigus tagada, et reisija ja reisikorraldaja vastutuse jaotus oleks õiglane ning taganemise regulatsioon asjakohane ja tulevikukindel</p>

	<p>erinevatele olukordadele reageerimiseks.</p> <p>Nõustume ka märkusega, et viide reisija elukohale ei ole üheselt selge ning võib luua keerukusi. Küsimust tuleb kindlasti menetluse käigus täpsustada.</p>
<p>2. Ettevõtjate tagasinõudeõigused</p> <p>Algatuses tehakse ka muudatusettepanek, mis puudutab reisikorraldaja ja tegeliku teenuseosutaja vahelisi suhteid. Kuna pakettreiside direktiivi kohaldatakse ainult reisijate kui tarbijate poolt sõlmitud lepingutele, siis direktiivi kohaldamisala reguleerivas artiklis 2 tuleks lubada direktiivi kohaldamisala laiendamist ka ettevõtjate vahelistele lepingutele.</p> <p>Eelnõus toodud muudatusettepaneku järgi, kui reisikorraldajad on juba edastanud maksed nende reiside eest tegelikele teenuseosutajatele, tekib reisikorraldajal lepingu lõpetamise korral tagasinõudeõigus tegelike teenusepakkujate vastu raha tagastamiseks 7 päeva jooksul. Eelnõu kohaselt kehtib see nõue ainult juhul, kui tegelik teenuseosutaja katkestab teenuse pakkumise või ei suuda oma kohustusi täita. Võttes arvesse eelnõu preambulis toodud selgitusi, ei ole üheselt arusaadav, kas see nõue peaks kohalduma ka juhul, kui reisija ise taganeb pakettreisilepingust ja tal on õigus makstud raha 14 päeva jooksul tagasi saada.</p>	<p>Teadmiseks võetud/Selgitatud.</p> <p>Ettevõtjatevahelised tehingud on ettepaneku kohaselt lisatud artiklisse 1, mis sätestab direktiivi reguleerimisala ning ka artiklit 2 on täiendatud teise alalõikega, mille kohaselt kohaldatakse direktiivi ka artikli 3 punktis 8 määratletud korraldaja õiguse suhtes saada reisiteenus osutajatelt tagasimakse reisipaketi osaks oleva teenuse tühistamise või osutamata jätmise korral.</p> <p>Kuna artikli 22 uus lõige 2 ning põhjenduspunkt viitavad mõlemad taganemisele olukorras, kus pakettreis sisaldub reisiteenus tühistatakse või seda ei osutata, ei nähtu, et sättega oleks hõlmata olukordi, kus tarbija taganeb lepingust põhjusest.</p>
<p>Eesti Spaaliit</p>	
<p>Esitatud muudatuste kohta allolevas meilis ei ole meil täiendusi ega parandusi kuna kõikides nendes punktides keskendutakse pakettreiside ja reisikorraldusteenuste korraldamisel printsiibist:</p> <p>Pakettreisi põhiõlemus, milleks on vähemalt 2 erineva reisiteenus kombinatsioon üheks ja samaks reisiks.</p> <p>Spaahotellides pakutavad spaapaketid sisaldavad vaid spaahotellide nõuetest tulenevaid teenuseid nii nagu see on reguleeritud Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri määrusega</p> <p>„Majutusteenuse osutamise nõuded“</p> <p>§ 10. Nõuded hotellile</p> <p>(4) Spaahotellis tuleb pakkuda vähemalt järgmisi teenuseid:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kaks erinevat massaažiteenust, 2) kaks erinevat veehoolitsust või basseini kasutamise võimalus; 3) vähemalt 6-kohaline saun ja 4) taastusravi tervishoiuteenus osutamine <p>tervishoiuteenus korraldamise seaduse tähenduses või kaks</p>	<p>Teadmiseks võetud/Selgitatud ja näitena sisse toodud ka seisukoha punktis 2.</p> <p>PTD kohaselt ei oma pakettreisi moodustumisel tähtsust, kas pakettreis sisalduvaid teenuseid pakutakse ettevõtja põhi- või lisategevuse raames. Pakettreisi moodustumise vaates on oluline, kas kogumis pakutakse PTD-s nimetatud reisi- ja turismiteenusid ja mil viisil neid müügis pakutakse. Selles osas ei ole PTD muudatustes kavandatud kehtiva direktiivi muudatust.</p> <p>Spaahoolitsused on PTD kohaselt käsitletavad turismiteenusena, mis ei ole majutuse olemuslikuks osaks ja mis järelikult tähendab ka, et spaateenus koos majutusteenusega müügil on täidetud vähemalt 2</p>

<p>erinevat teenust järgmisest teenustest: juuksuri-, manikööri-, pedikööri-, kosmeetika- või solaariumiteenus.</p> <p>Seega, palume spaahotelle <u>mitte</u> käsitleda reisikorraldajana, reisivahendajana ega seotud reisikorraldusteenuste pakkujatena kui spaahotelli poolt pakutavad spaapaketid ei sisalda lisaks nimetatud määruse § 10 lg 4 muid teenuseid, nagu transport, reisimine sihtkohta, sõidupiletid vms. reisiteenused.</p> <p>Spaahotellide põhilised seisukohad pakettreisidirektiivi aruteludelt kus spaahotell on käsitletud kui reiskorraldusteenuse osutaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ainult enda teenuste tagamiseks nõutav tagatis või pangagarantii on spaahotellidele põhjendamatu finantskohustus. Üheski teises majandusvaldkonnas ei ole kohustust oma ettevõtte põhitegevust tagatistega katta. 2. Reisikorraldusega seondus aruandluskohustus on põhjendamatu täiendav halduskoormus spaahotellidele kes pakuvad müügiks ainult enda teenuseid. 3. Edaspidi muutuvad pakettreisiks teenused kui need broneeritakse 3 tunni (läbiklikkimise puhul 24 tunni) jooksul. Erinevate broneeringute ajafaktoriga arvestamise IT-lahenduste väljatöötamiseks kaasneb täiendav kulu mis on vajalik ainult TTJA-le aruandluse esitamiseks, mitte ettevõtte vajadusteks. 4. „Olulise osa“ osatähtsus kuni 25%-ni reisiteenuste kogumi väärtusest spaapakettide puhul (seda mitte paketti üldsummast vaid teatud teenuste puhul) on ebamõistliku halduskoormuse tekkimine ettevõttele kuna seda proportsiooni tuleb arvestada iga spaahotelli külastaja puhul eraldi, kusjuures teenuste sisu ei ole määrav millisel juhul teenus on „oluline osa“ või „mitteoluline osa“ reisipaketist. 5. Eesti Spaaliidu ettevõtetes majutati 2023.aastal keskmiselt iga päev 2180 külastajat. <p>Kui spaapaketid moodustavad pakettreise praeguse käsitluse kohaselt, siis toodud näidete põhjal on vaja sõltuvalt kliendi broneerimiskäitumisest, tehtud ettemaksude ajast ja suurusest, lisateenuste broneerimise ajast, tühistamistest jpm vaja <u>iga külastaja ostuotsust hinnata manuaalselt</u> liigitades see pakettreisideks või mittepakettreisideks.</p> <p>Näited:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Massaažipaketi puhul majutusega standardtoas moodustab paketi sisalduv massaažihoolditus „olulise osa“ (üle 25% reisiteenuste kogumi väärtusest), majutusega sviidis ei moodusta kuna majutuse hind on kõrgem. Tegemist identsete 	<p>erineva teenuse kriteerium ja et tegemist on pakettreisiga. Siin on PTD-s mõningaid erandeid, nt kui majutusele lisaks pakutav muu turismiteenus (spaateenus) ei moodusta sellest kogumist olulist osa või ei ole see muul moel teenuste kogumi oluliseks tunnuseks (seega ei ole hind ainus kriteerium), ei käsitleta seda pakettreisina. See tähendab spaahotellide pakutavate majutuspakettide puhul hindamise vajadust, kas need on pakettreisid PTD tähenduses või mitte. Samuti ei moodustu erandina PTD kohaselt pakettreisid sellistest teenustest nagu majutuse osana pakutav toitlustamine, joogid ja koristamine või juurdepääs hotellikülastajate jaoks avatud kohapealsetele rajatistele (nt basseini, saun, spaa või jõusaal).</p> <p>Selline PTD lähenemine pakettreisidele tuleneb asjaolust, et pakettreiside turul tegutsevad väga erinevad pakkujad, kuid tarbijale pakutav toode on sama või väga sarnane. Seepärast ei tee PTD vahet erinevate valdkondade ettevõtjatel, kes PTD reguleerimisalasse jäävaid teenuseid pakuvad (samamoodi laienevad nõuded lisaks majutusteenuse pakkujatele ka vedajatele, autorendipakkujatele jne). PTD lähtub eeldusest, et reisipaketi osas kehtib tarbijale sarnane kaitse nii reisibüroost kui teiselt teenuseosutajalt ostes. Neil põhjustel ei ole paraku PTD läbirääkimistel võimalik taotleda erandit ühte liiki teenusepakkujate suhtes, kuid saab püüelda pakettreise mõiste selgemale määratlemisele nii, et see oleks kohane ja proportsionaalne. Lisaks väärib märkimist, et tagatise vajadust ja selle suurust (ja vastavalt ka aruandluskohustust) saab ettevõtja ise mõjutada; mh need ettevõtjad, kes ettemakse ei võta, saavad üldjuhul tegutseda ilma tagatiseta ja neile ei rakendu aruandluskohustus.</p>
---	--

<p>toodetega – ühel puhul on pakettreis, teisel juhul mitte.</p> <p>2. Massaažipakett hoolitsuse pikkusega 60 min moodustab „olulise osa“ (üle 25% reisisiteenuste kogumi väärtusest), 30 min. hoolitsus (alla 25% kogumist ei moodusta. Tegemist identsete toodetega – ühel puhul on pakettreis, teisel juhul mitte.)</p> <p>3. Klient broneerib massaažipaketi ette - on tegemist pakettreisiga praeguses sõnastuses. Broneerides ette vaid majutuse ja ostes samad teenused kohapealt juurde ei ole tegemist pakettreisiga. Tegemist identsete toodetega ja hinnaga – ühel puhul on pakettreis, teisel juhul mitte.</p> <p>4. Klient broneerib spaapaketi kahe hoolitsusega mis moodustab üle 25% reisisiteenuste kogumi väärtusest, kui broneerib ühe hoolitsusega spaapaketi, siis see ei moodusta „olulist osa“. Tegemist identsete toodetega – ühel puhul on pakettreis, teisel juhul mitte</p> <p>Sellise loeteluga võiks jätkata</p>	
--	--